

Передплата

«РУСЛАНА» видосить:
в Австрії:
на члнй рік . . . 20 пер.
на пів року . . . 10 пер.
на чверть року . . . 5 пер.
на місяць . . . 1/70 пер.

За границю:

члнй рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очі і думу ми вареш: а се вошьмеш мплєстї і шри не вошьмеш,
бо руске ми серце і шра руска.» — з Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свята о 5 1/2 год. понолудня.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше напередке застережене — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Політика зневіри і розпуки.

(Δ) Недавно оповіщене уступлене посла до держ. ради д-ра Володимира Охримовича і подані ним поводи, які ми тоді навели за «Ділом», стає наглядним доказом, що хибне розумінє політики і доріг, якими можна руский нарід двигнути до культурного і національно політичного розвитку і до осягненя дійсної рівноправности, доводить наслідком безуспішности радикальних політиків того рода, що нині верховодять руским клубом, до роздратованя, за чим іде очевидно зневіра і розпука.

Такий сам настій проявляє ся також в часописях, які захопило у свої руки се радикальне крило — в «Ділі» і «Свободі», а сей настій виявив ся також з нагоди іменованя нового намісника Галичини д-ра Бобжиньского. Э то та сама пісонька, котру здавна вже співав посол Будзиновский, що нам не треба ніяких придбань, бо нам ходить о піддержуванє невдоволеня в народі, а та мєльодия є головним мотивом цілого настрою тих кругів політичних. Зовсім отже зрозуміло для нас, що з появою кандидатури д-ра Бобжиньского на намісника Галичини, коли она вже стала одинокою і певною, «Діло» виступило з загальником не попертим дійсними даними, що др. Бобжиньский «найбільший ворог руского народу», а «Свобода» додала, «Бобжиньский сказав, що як стане намісником, то буде нищити руский нарід!» Тут очевидно числить ся на людей, котрі без перевірки приймають кожду напечатану букву.

Колиж ми висловили свій погляд і заперечили тим голословним твердженням, то «Діло» дуже вигідно обійшло ся з нашими виводами, попертими дійсними даними, — оно намолело давно вже перемелених фраз про пеани співані по клояником колишньої «нової» ери, а в недостатчі аргументів запозичило ся оружем з «Dziennika Polskiego» (сей знов взяв то з «Галічаніна»), що нібито «Руслана» ніхто не читає (отже по що писати сяжневї статї в «Ділі» і заповняти тим пів числа великого формату?) і се нікого не репрезентує.

Вдавати ся отже в розправу з такими аргументами школярськими шкода часу, але ми взиваємо лише «Діло», щоби оно заперечило отсі твердження (як оно називає пеани в честь намісника), що за віцепрезидентури д-ра Бобжиньского: утворено рускі школи вирав при учит. се-

мінариях в Тернополі, Станіславові, Сокалі, у Львові (при женск. сем.) і Самборі, три рускі гимназії в Перемишлі, Коломиї, Тернополі (станіславівска гімназия «трїсла», як висловив ся п. Будзиновский наслідком політики розпуки приміненої до д-ра Фіалка), що Товариству Наук ім. Шевченка віддано печатанє всіх шкільних книжок і тим дано єму спромозу розвинути наукову діяльність, що управилено шкільну правопись, що утворено руску катедру історії і другу катедру руск. літератури в львівскім університеті (др. Бобжиньский при тім був також головним учасником акції).

Отсе просимо нам заперечити на доказ, що др. Бобжиньский найбільший ворог руского народу, а також радїб ми дістати запереченє від тих руских послів, котрі твердили, що за д-ра Бобжиньского устроєно так народне шкільництво, що нема ані одной чистої рускої школи (без науки польської яко предмету), лише утравкістичні.

Ми однак дуже добре знаємо, що на се відповіди не одержимо, окрім хіба шумних радикальних фраз, бо годї перечити живим фактам. А такий настій приневолене «Діло» піддержувати, щоби достроїти ся до політики зневіри свого бувшого редактора д-ра В. Охримовича і до політики розпуки посла Будзиновского і того радикального крила руского клубу, котре довело до ухваленя комунікату, на основі котрого іменованє д-ра Бобжиньского намісником Галичини є «провокацією» руского народу. Розуміє ся, що в тім напрямі буде іти також тактика руского клубу в держ. радї і тому не без інтересу буде почути голос німецкого дневника «Reichspost» в сій справі, бо він влучно пояснює становище руских послів в держ. радї.

Згадавши про се, що великодна перерва не послужила якось державній радї для усталеня політичного курсу та що якісь темні хмари засунули овид найблизших засідань цесарської палати, пише дальше «Reichspost»:

«Неприятні відносини між Поляками а Русинами перемінили ся у воєнний стан, а скількоб не було нагромаджених тяжких кривд заподіяних Русинам, то справа їх стоїть тим некористнійше, що закривавлений дух убитого намісника гр. Андрея Потоцкого свідчить проти руских радикалів а нехить Русинів проти особи нового намісника звертає ся проти цїсарского покликаня, проти котрого боротьба в сій хвилї є зовсім безвиглядна. Чим острійше Русини будуть виявляти

свою злість проти галицких відносин в держ. радї, тим більше пожаданою буде ся тактика для їх противників, котрі витягнуть з сего лише користи для себе і будуть переводити доказ, що они в супротивности до Русинів є одиноким спосібним до управи і певним елементом».

Отже не ми лише так думаємо, але й всякий незасліплений чоловік на основі поміченє зроблених про нашу народну політику за останних 15 літ приневоленій признати, що політика зневіри і розпуки довела у нас до розладу і розстрою, замість подвигнути і посунути нарід до культурного і національного розвитку. А та політика розпуки і зневіри є впливом хибного розуміня польско-русского питання. Не місце тут розбирати наново се питання, про котре написано стілько вже розвідок і статей, котрому і ми чимало присвятили своїх заміток. Одначе позволимо собі звернути бачність на недавно поміщену в краківскім «Czas-i» статью про польско-русский спір п. з. «Tragiczny błąd».

Автор сеї статї влучно зазначає в супротивности до звичайних тверджень польских дневникарів мовби то в неприязни Русинів до Поляків був передовсім підклад соціяльний, мовби оклик «ліси і пасовиска» був тут рішаючим. Коли руский агітатор, каже Czas, хоче порушити нарід проти Поляків, тоді порушує «хлопа» проти «пана». А однак не треба дурити ся, бо боротьба Русинів проти Поляків є боротьбою національною, зверненою не проти переваги одной класи суспільної над другою, а проти переваги одного народу над другим. Хоч Русинам, каже Czas, є признана рівноправність з Поляками, хоч Русини дуже добре знають, які народні і культурні придбаня осягнули в останних десятиліттях, боротьба не де ся завзята — бо якраз цілковита рівноправність (хоч се звучить парадоксально) Русинів єсть одною з головних причин завзята сеї боротьби. Тут дальше автор пояснює причини сего завзята на основі різниці між правною або формальною а дійсною рівноправністю, а задля ваги сего виводу подаємо єго дословно. Ось каже він:

«Każde równouprawnienie, czy prawne, czy polityczne, czy narodowe, jest z natury rzeczy formalne tylko, stwarza tylko ramy, w których obrębie jednostka, warstwa społeczna lub naród, może bez przeszkody rozwinać pełnię swej siły wewnętrznej. Od stopnia tej wewnętrznej siły i wartości zależy dopiero równouprawnienie rzeczywiste, materialne, faktyczne».

„Mimo tysięcy szkół ludowych ruskich, coraz liczniejszych gimnazyów, coraz nowych uniwersyteckich katedr, mimo otwartej drogi do urzędów, mimo wzrastającej ciągle liczby ruskich mandatów do Sejmu i Rady państwa, mimo dopuszczenia języka ruskiego do sądów i do władz państwowych i autonomicznych — jednym słowem, mimo tych wszystkich widomych znaków formalnego równouprawnienia, naród ruski w kraju i państwie nie waży tyle co polski. Naturalnie! Różnica w kulturze i cywilizacji między obu narodami, a więc w tem co nie martwą cyfrę, lecz żywe stanowi życie, co decyduje o sile, zdrowiu i wartości narodu, różnica, będąca wynikiem wiekowego rozwoju stosunków jest tak ogromna, że o mechanicznej równości mimo formalnego równouprawnienia mowy być nie może. Życie narodów nie da się pogwałcić — nawet brauningiem!“

Togo всего, каже Czas, не хотять признати провідника у р-руської політики а факт, що посідають формальну рівноправність, а не мають рівности впливу, значіння і власти, роздратовує їх більше, як колиб перед світом, могли оправдати свою низшість формальним укороченем народних прав і тим поясняє ся ненависть, котра затроує душу народа, замість її кріпити, а замість вирівнувати переділ культурний і цивілізаційний між обома народами, пре рускій нарід до здичлості, цвѣт інтелігенції, руску молодіж шкільну, зводить на позем аналь фабетів з XVIII столітя.

Автор сеї статі звертає бачність на се, що natura non facit saltus — не вільно перескакувати етапів і кінчить свої виводи отсею замітною увагою:

„Równouprawnienie narodów ma ten cel, by każde społeczeństwo mogło dźwigać się bez przeszkód z etapu na etap swego kulturalnego rozwoju.“

„Prowadzić swój naród ze stopnia na stopień, coraz wyżej, coraz głębiej w krąg społeczeństw cywilizowanych — oto zadanie przywódców ruskich. Prawda, że praca ciężka a plon daleki. Ale chcieć plonu bez pracy, dążyć do zewnątrznej pr z e w a g i bez wewnętrznej siły, do politycznego znaczenia bez kulturalnej wartości — znaczy tyle, co naród swój ludzić i okłamywać, spychać go w dół, zamiast nieść go ku światłu, upadlać go, zamiast uszlachetniać. Taką polityką można narodem swoim „cały świat zadziwić“ — ale ten naród „dźwignąć, uszczęśliwić“ — nigdy!“

Отці замітки повинні взяти під розвагу всі ті, що йно дірвали ся мандату, а вже зневірили ся, що думали за оден рік і без наукової праці сотворити університет і держать ся засади: або всео, або нічо! Per astra ad astra!

Допись із стахиславівської епархії.

Не маю звичаю писати, дописи дощоденних часописий, прото і тепер наколи прошу Сьвітлу Редакцію о поміщенє сих заміток, сповняю лише обовязок сьвященної совісти.

Случайно дістало ся мені в руки кілька чисел „Галічаніна“, в котрих поміщені дописи о реколекціях для сьвященників в Станиславові, уряджених Пресьв. Еписк. Григорієм. Цілий ток тих дописий указує, що они писані духовними людьми і представляють переведенє тих реколекцій і самого епископа в сьвітлі крайно некористнім.

Коли редакция „Галічаніна“ сама від себе заєдно критикує сего владику, то не дивно, бо то у неї хліб насущний, але що сьвященники знайшли ся, котрі їй в тім помагають, то справді сумно.

До реколекцій епископ нікого не приневолював, лише добровільно зіхали ся сьвященники — я був участником другої серії. Широ треба признати, що епископ отворив перед зібраним клиром цілу свою душу і свої думки; представив як на долоні духовий розклад в нашім клирі і народі, котрий може скінчити ся моральною смертю. З одної сторони москофільство яко вислід великорусської експанзії з своїм задушевним бажанєм зляти ся орієнтальною схизмою. З другої сторони безвірє і лібералізм, що веде до радикалізму і підорваня католицкої Церкви у Русинів — а клир замість зорганізувати ся під проводом епископату до противдїланя погубним струям стоить також розєднаний.

Ту годі довго розводити ся, лише чим скорше брати ся за християнську роботу на всіх полях. Епископ основує інститут під покровом Пр. Діви, щоби виховати молодіж в дусі строго релігійнім і просить сьвященників о поміч материяльну, сьвященники повинні вже раз зрозуміти, що народови служити можна лише через Христа і вго Церков, а не на оборот служити Богови через нарід — не піддавати ся беззглядно під команду „Народного Комітету“ або „Совета“, всякі інституції лише о стілько поспирати, коли стоять на ґрунті релігійнім, а вкінци закинути пренумерату „Діла“ і „Галічаніна“ а оснувати доконче християнську щоденну часопись. Прото поріпив загал зібраних сьвященників взяти часопись „Руслан“ за свій орган щоденний, понеже тойже дав поруку, що єсть редагований в дусі християнсько-народнім. Загал сьвященників приняв одушевлений ті гадки, но найшли ся одиниці невдоволені і ось посипали ся дописи до „Галічаніна“. Дирма, що епископ просив при кінци реколекцій, щоби не витягати до часописий справ обговорених на реколекціях, а коли они кому не до вподоби, просив владику: „нехай мені принайменше не перешкаджає“. Якже сумно у нас, коли наші люди все зараз витягають на публичне позорище! Чи читав хто в польских часописях щоденних, щоби там сьвященники виводили свої справи публично, яка там солідарність і взаїмне порозумінє! А у нас?

Дасть Бог, що ті одиниці замовкнуть, а наш клир стане на висоті задачі своєї подібно клирови інших народів католицких, бо periculum in mora. Нині вже нарід не той, що за давних „добрих часів“ а інтелігенція сьвітска лише тогді до нас приляже, коли на то заслужимо,

Сьвящ. П. К.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Парламентарне і політичне положенє в Австрії вельми заострене, як ми вже зазначили вчера. Міністерство бар. Бека заявляє, що наколи тепер не запевнить собі більшости двох третин для ухваленя збільшеного і для монархії необхідного контингенту новобранців, внесе ві второк цісареві поданє о відставку. До заострена причинив ся головню язиковий спір в Чехах, котрий довів до того, що в німецкім Броді на стації почтовій амбулянсовий урядник почтовий виготовив спис почтових посилок по чеськи, а урядник сеї стації не хотів сего і посилок прийняти, по-

заяк виказ не був зроблений по німецки. Агітація, в котру вдали ся обидва міністри земляки, чеський Прашек і німецкий Пешка, ще більше підчас великодної перерви розогнила уми і так уже розпалені. Нагла смерть Пешки передвчера в ночи не лише не причинила ся до поправи положеня, але витворила правительству нові трудности з обсадою сего міністерства, що може довести до ще більшого запутаня.

Мимо всіх трудностей, як пише Fremdenblatt, сподіває ся правительство, що протягом кількох днів зворушенє в держ. раді втихомирить ся і оно доведе до потрібної єму ухвали. Все те однак лише хвилеві успіхи, а дотеперішній досьвід уроблений з бюджетною комісією, котра за 4 місяці не упорала ся з бюджетом і неспроможність посольської палати до позитивної роботи законодатної не віщує нічого користного. N. fr. Presse розписала ся з великою зневірою про занепад парламентаризму і парламентарних міністерств та домагає ся урядничого міністерства і ратованя конституції. Очевидно її тягне знов до централізму.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Пантелеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

II.

Львів 31. Січня 1869.

Високоповажний Добродію!

Микити немає у Львові, такъ той листъ Вашъ до єго писаний (I. 17. Січня 1869) діставъ ся у мої руки изъ всіми теркими словами проти мене та Партицького. Та жъ знаєте, що я прочитавши єго, собі сказавъ? Добре має старий батько, що сварить и тоді на сына, коли вінъ не провинивъ, а то не провинить на будуче. Ласкавий Добродію! чому я ажъ черезъ чотири днѣ на Вашъ перший листъ відвітивъ, то я подавъ Вамъ уже причину сего, себъ то, що жінка та дитина тяжко не здужали, а теперъ подамъ ще и ту, що я у ті самі днѣ перепровадивъ ся и уже мешкаю на „Улиці Галицькій, ч. 453, на подвірю, на 2-имъ поверсі.

Листъ мій зъ 27 го л. Січня, вразъ зъ телеграмомъ, Ви Добродію здаєть ся одержали; я у єму одвітивъ докладно на усе про що Ви питали въ листі зъ 8 р. Січня. За Омеляна я не беру одвічальности на себе: „возрасть имъѣть“ и вінъ нивьки такожъ береть ся за перо до Васъ.

Редакция Правди буде відъ 1-го у мене вже, и діло порядно поведеть ся. Виданнє 2-го и 3-го ч. опізвилося черезъ „Домонтаръ и Святе Письмо“; не наспіли на часъ, хочъ у тому зъову недуга Ваша виновата а не Ви Добродію.

Добре було би, щобъ мали ми всего въ запасі. — Правда виходить 8, 15, 22, 31-го кожного місяця. Коли вийшла ниньки, положімъ 8-го, то 9-го уже и дають ся усі манускрипта у друкарню. Вашу рукопись треба ще до того переписувати, бо бліємось лиха для Васъ, а те все спляє діло дуже; и ось теперъ мусіласьмо за для неприсланого Домонтара 2-ге и 3-те число видати разомъ, а ще и теперъ, вижадаємо кінця II гол. Домонтара. Неправильність у видаванню врезитъ намъ богато. Въ середу має вийти 2 и 3-те ч. а ту годі.

Правду вислано Вамъ на руки Подолицького заразъ, скоро ино вийшла.

Чи довго забавите Добродію ще у Відні, и який Вашъ адрєсъ?

Чи Микиті передати сей листъ? а тоді я передамъ єму увесь зарядъ, и стану простимъ робітникомъ при Правді. Вінъ теперъ

вїхавъ на село підъ Перемишль, та нескоро верне. Чи вислати ему туди? листъ? Може не буде добре, що Ваше ім'я та Ваші листи такъ всюди розїйдуть ся. Микита мій школяръ звъ Перемишля. Тому що у его було своїхъ 24 лїтъ, вибрали его академики на редактора Правди. Самъ вінъ не працювавъ ніколи у Правді. Я не раджу Вамъ переписуватись звъ імъ — хто его міривъ? чи додержитъ вінъ секрету? може чванитиметь ся Вашими листами? Отсимъ листомъ (17 Сїчня) Ви Добродію зрадили передъ громадою тайну, що я бувъ у Кракові, а чи добре буде, якъ вороги дізнають ся за Ваші переписки изъ нами. Скажу у кінець и такъ по просто и откровенно, щобъ Ви Добродію не писали до вікого у Галичині, окрімъ до мене и Омеляна. Здайтесь на насъ, а ми Васъ певно не заведемо. Не чванюсь, а другі не поведуть се важне діло лучше надъ насъ. У насъ є охота до праці та и трохи силъ. Скоро обійму редакцію на своє ім'я, старатимусь не посоромитись и передъ українською и нашою громадою. Не становить богато отаманівъ, а то пороблять ся партії, та прийде ще до Чорної ради. Не хочу Васъ Добродію положати моїми словами, а яко прихильний Вамъ и святому ділу нашому кажу у всьому щиро правду.

Письмо се наробило у Галичині великого гомону. Польські газети кладуть вже самі велику вагу на его видавання, тільки щобъ правильно виходило воно. Чи писати до Васъ уже у Венецію другий листъ? Якъ прислать тимете намъ манускрипти. Ваші звъ Венеції?

* Товариство Просвіта розживаєть ся досить широко. Приступають поволеньки и члени до его. Правду и Додатокъ заперенуєривавъ и гр. Потоцький звъ Олешницъ. Єсть и звъ 10 новихъ предплатниківъ на Правду до сіхъ поръ.

Письма св. не вистане иво на 3-те число. Домонтара треба намъ заразъ звъ четверъ, бо єъ четверъ станеть ся друкувати 4-те число

Сподіюсь незабаромъ листу відъ Васъ Добродію, та вірте мнї трохи. Я засумувавъ, що безъ провини мнї довелось прочитати такі докори хочъ и відъ чоловіка, котрого я вельми люблю и шаную и шанувати буду и мушу. Справа ся здаєть ся висвітлюєть ся, скоро Ви ино мій листъ звъ 27. л. Сїчня одержали — а я оправдаюсь передъ Вами у будуче діломъ. Пишучи листъ сей, я дрїжу на всьому тілу, такъ зворушило мене письмо Ваше до Микити. Письмо се я зареєструвавъ у реєстръ. Нехай, якъ Ви мовляли мнї у Кракові, наслідники наші дізнають ся, що у насъ вело ся діло сериозно и що за найменчу провину єзарено у насъ на добре.

Клонюсь низенько Вашій добрій Пані, клонюсь и Ивасові Ивановичеві, котрий здаєть ся наспівъ уже у Відень, та намовляє Васъ їхати у Венецію, (мнї жаль, що наново вибираєть ся у дорогу, а то до теперъ уже досить досколила вона Вамъ) а Вамъ остаюсь щиро прихильнимъ якъ досі.

Нагаль.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Теодора і Анастасій; римс-кат.: Обр Ч. Кр. — В понеділок: руско-кат.: Януарія; римс-кат.: Фльоріяна. — Ві второк: руско-кат.: Теодора При. Клів.; римс-кат.: Пія V. п. р.

— **Słowo polskie, Gazeta Narod., Dziennik** і інші польські дзєвники називають видавану у Львові часопись **Народне Слово** органом Є. Е. Митрополита Шептицького. Маємо уповажненє заявити прилюдно, що Народне Слово ані не є органом Є. Е. Митрополита, ані не остає в ніякій звязи з духовними (як єі часописи висловлюють ся *klejkalnymi*) кругами,

отже й всякі ними з того роблені висновки є безосновні.

— **Намісник др. Бобжинський** прибуде до Львова завтрїшної неділі.

— **Позір!** на оповістку товариств Вакаційної Оселі і Захоронки, поміщену на 4. стор.

— **Корчунок розпарцельованих ґрунтів лісних.** Намісництво розіслало окружник до всіх старостъ, в котрім покликуює ся на рескрипт міністерства рільництва з 21. лютого 1908 ч. 7461, звертаючий увагу, що в послїдних часах множують ся случаи закупа маєтностей лісних спекулянтами, котрі вирубавши дерева в лісі парцелюють чим скорше лісний ґрунт а поменші господарі купують ті ґрунти або вже викорчувані або самі корчуютъ та ставлять на них хати і будинки госполарскі. В многих випадках почва на розпарцельованих просторах є того рода, ще через кілька лїт, приносить, що правда, углі плоди, але з часом стає так ялова, що корчунок не представляє ніякої користи для господарства кравього і закупники бувають виставлені на шкоди а цілий зиск припадає виключно спекулянтам. Виходить з того для властей трудна альтернатива, або тримати ся строго постанов законів і зберігаючи інтереси культури кравього вимувувати залісненє викорчуваних ґрунтів, що спонукує конечність збурєня виставлених будинків з діймаючою шкодою поменших властителей, або приміновати ласку замість права та видавати додатково позволенє на корчованє зі шкодою для інтересів культури кравього. Ще більше комплікує ся справа, коли ґрунти лісні, набуті спекулянтами і розпарцельовані по доконаню вирубу є обтяжені сервітутами права побору дерева. У всіх того рода випадках оправдують ся поменші закупники тим, що они гадали, що позволенє корчунку мало бути наданє попередньому властителю і що на тій основі доконано корчунку то знов підносять, що не знали о постанові закона не дозволяючий корчунку без призволеня властей, ані о карздостойности такого поступованя та виходячим з того обовязку залісненя на ново викорчуваних ґрунтів. Коли би були знали о тім, то не були би купували землі, котра в виду того не має для них ніякої вартости. Отже, щоби охоронити людей, бажаючих землі, від шкоди, а з другої сторони забезпечити інтереси культури кравього, поручає окружник поучити як найширші круги населєня о постановах §§ 2, 3 і 4 закона лісового, при чім має ся класти особливу вагу на обставину, що обовязок залісненя ґрунту лісного привязаний є до ґрунту без огляду на зміну особи властителя. Поручає ся також звертати пильну увагу на хід переводжених і переведених парцеляцій ґрунтів лісних в повіті, щоби, скоро закупники приступлять до вирубу дерева на закуплених ґрунтах лісних — можна було виступити як найсергїтнійше в цілі недопущєня нищєня і ужити в давім случаю з цілою строгостію постанов карних лісового закона.

— **3 Бродіє.** Дня 2. с. м. уряджує укр.-руське тов-о «Основа» в Бродах спільне сьвяченє.

(К.)

— **Смерть міністра Пешки.** Німедкий міністер-земляк Пешка цомер оводі в ночи на удар серця. Того вечера забавляв ся він до пізної ночи в кружку приятелів і повернув домів о 1. год. по пізночї. Мешкав на приватній пенсії при Лянгегассе. Недовго по повероті его домів паймичка почувла глухий упадок в уступовім місци, а отворивши двері найшла мів. Пешку мертвого на долівці лицем до землі з протягнєними вперед руками. Покликані лікарі перевірили смерть нєслідком удару серця. Повідомлено зараз его жінку і сына, поручника в Вінер Найштад. Родина дістала від цїсаря, міністрів і парламентарних клубів заяви спочуваня. Похорони будуть в понеділок в Абсдорф, родинній місцевости пок. міністра, де сторонництво цїм. аграрників має ему поставити памятник.

— **В сьвіт за море!** В ждальні III кл. на головнім двірци у Львові було вчєрашнього вечера незвичайно глїтно. Ждальню заповняли майже самі сєляни з Поділя, що їхали пере-

важно до Канади а по части до Прус на роботу. Будучі Канадійці вдавали відважних, за те їх жінки виглядали заплакані. Їдуть через Бремю до околиць Едмонтону. Назви своєї оселі не знали, лише розповідали, що до Едмонтону приїдуть по них фіри від знакомих.

— **Вчєрашний день 1. мая** сьвяткований робітниками-соціалїстами, показав наглядно, що ряди тої партії у Львові сільно змалїли. Ані у вічу на пл. Гусєвского ані в поході не брало вже участи тільки робітників, що попередними роками. Коли давнійше 1. мая не виходили часописи, то вчєра майже всі появили ся з вїмком *Głosu, Kur. lw. i «Галїчанїна»*.

— **Завтрїшний день 3. мая,** роковини конституції 3. мая, будуть сьвяткувати львівські Поляки вечерками, походами, пописами і т. п. На вікнах наліплюють Поляки картки з польским орлом. Ходить чутка, що рускі шибї без наліпок виставлені на небезпечєнство. Сподіємо ся однак, що польска молодїж не схоче варварским чином обходити свого найбільшого народного сьвята і провокувати спокійних Русинів.

— **Загадочна посилка.** — До Львова надїшла вчєра на видуманє назвиско пачка «зі склом» з Бремї, в якій цлові властей найшли неживого новонародженого хлопчика. При дитині була картка писана по польськи, що мати швачка, бажав поховати свою дитину на католицьким цмїнтарі, бо в Бремї є лише протестанцький цмїнтар. Львівска поліція повідомлена про сей випадок зарядила слїдство і віднесла ся до поліції в Бремї о вишуканє матери дитини.

— **Вибори міських радних у Львові,** які відбули ся дня 26. марця, дали отсей вислїд: Голосувало в 10 саях разом 8.099 виборців. Абсолютною більшою стали вибрані на 6 лїт: 1) Байсер 6.741, 2) Лісєвич 6.710, 3) Літинський 6.621, 4) Крох 6.303, 5) Левицький Олександр 6.165, 6) Стажевский 6.136, 7) Том 6.063, 8) Горовіц 5.712, 9) Гломбінський 5.709, 1) Абрисовский 5.635, 11) Віксель 5.433, 12) Лілієн 5.418, 13) Рувовский 5.284, 14) Ольшевский 5.132, 15) Павлевский 5.129, 16) Слівинський 5.119, 17) Гавранек 4.910, 18) Янїк 4.646, 19) Вчєляк 4.581, 20) Шляєн 4.567, 21) Дзєвинський 4.539, 22) Левицький Болєслав 4.528, 23) Шляйхєр 4.521, 24) Пшигоцький 4.471, 25) Прухницький 4.471, 26) Рїдль 4.425, 27) Більвін 4.400, 28) Трачевский 4.390, 29) Ашкєнази 4.360, 30) Маркевич 4.329, 31) Завойский 4.258, 32) Яворский 4.175, 33) Рукєр 4.103, 34) Обмінський 4.090 голосів. Підчас скрутнїї помер Маркевич, тому дійсно вибрано 33 радних на 6 лїт, а до тіснїйшого вибору решти 17 радних приїдуть отсі 34 кандидати, які дістали по вибраних найбільше голосів: 1) Сталь 4.046 2) Ігнатович 4.029, 3) Цєхульський 3.976, 4) Бартонь 3.943, 5) Добєцький 3.876, 6) Ператинський 3.865, 7) Ліштай 3.837, 8) Фїліп 3.786, 9) Плятовский 3.760, 10) Бардаш (около) 3.750, 11) Склєпінський 3.683, 12) Холодецький 3.603, 13) Солєский 3.570, 14) Вендєль 3.503, 14. Бенєцький около 3.350, 16) Олє 3.386, 17) Згурский 3.287, 18) Гєтріц 3.140, 19) Гудєц 3.104, 20) Теуфєр 3.106, 21) Чарнецький 3.162, 22) Брандштєдтєр 3.239, 23) Терєнєчый 3.377, 24) Марєш 3.183, 25) Шнайдер 2.540, 26) Лаский 3.224, 27) Хлямгач 3.171, 28) Горнунг 3.103, 29) Янєлі 3.071, 30) Паздро 3.069, 31) Хаєс 3.066, 32) Витославский 3.059, 33) Пашкудзкий 2.888 і 34) Осада 2.750. — На 3 літа вибрані: 1) Суппер 5.057, 2) Волїш 4.802, 3) Шафранський 4.793. — До тіснїйшого вибору на 3 літа приїдуть: 1) Пясецький 4.016, 2) Гарчинський 3.865, 3) Домбровский 3.795, 4) Костшевский 3.726, 5) Павєнцький 3.352, 6) Валєк 3.280. — Як бачимо, з Русинів ніхто не вибраний, ані не приїде до тіснїйшого вибору. Лише одєн москвич др. Павєнцький є між кандидатами на 3 літа.

— **Бойкот університету.** Сенат університету в Загребі замкнув університет на місяць май з огляду на безнастанні заворушеня студентів на політичнім підкладі. У відповідь на ту ухвалу сенату студенти в числі 800 відбули вчєра віче і порїшила збойкотувати університет — як доносить телеграма — на постійно.

— **Урядовий проєкт наділення кавказких селян землею.** З 10 мільйонів десятин землі, котрою користують ся кавказкі селяни, викуплено ними тільки 144 тисячі. За землю селяни платять податки натурою — приблизно 9 карбованців за десятину, — себто три рази більше, ніж платять селяни в Росії. Крім того від 1900 року селяни виплачують щорічно 5½ мільйонів руб. державних поземельних податків. З обрахунку рос. міністерства фінансів видно, що селяни що року виплачують 73 проц. прибутку з своїх земель. Таке становище селян далі стає неможливим. Уряд, щоб допомогти їм, має на думці такий проєкт: за викуплені у поміщиків землі на користь селян казна платить не готовими грошми, а пятипроцентними паперами; уряд забезпечує платню процентів і капіталу податками селян. Всіх процентних паперів має бути випущено на 31 мільйонів руб. з часом сплати їх на 35 літ; що року прийде ся платити коло 2 рублі за десятину. Се не дуже важко буде, але біда в тому, що мало землі, котра піде на продаж, бо поміщики не дуже охочі продавати свої маєтки.

(„Рада“)

— **Напад на поїзд.** На взорець розбишачких ватаг в Росії напали оводі в ночі якись опришки на експресовий поїзд пенсильвєнської залізничі, що веде з Нового Йорку до С. Люї. Тим поїздом перевозять звичайно великі гроші і дорогі посылки. Опришки здержали поїзд сигналами, заткали уста почтовим урядникам і забрали чотири мішки грошей.

— **Дрібні вісти.** На листу адвокатів вписані: др. Северин Кімхран з осідком в Чорткові, др. Йос. Ерш у Львові, др. Аба Ландсберг в Бережанах і др. Аба Гольдшляг в Коломиї. — Друга ескадрона 4. п. уланів з Крехова коло Жовкви перенесла ся вчора до кошар на Личакові у Львові, бо в Крехові не мали відповідних стаєн. — Буря з градом пересунула ся оводі понад Тернополем.

Оповідки.

— **Іменоване.** Президія кр. дирекції скарбу іменовала рахунк. практиканта Стефана Крупського рахунковим асистентом в XI кл. рангі при гал. скарбових властях.

— **Відозва тов-а вакаційних Осель і Рускої Захоронки.**

Товариство вакаційних Осель і львівська Захоронка рішили відкликати заповіджений на май равт з причин від комітету незалежних та з сеї причини позбавились оба товариства доходу, яким мали орудовати в часі вакацій. Оселя втратила фонд на висилку дїтвори. Захоронка — на покриття розходу в часі вакацій, коли майже ніякі жертви не впливають. Вже кілька літ з ряду уряджували оба товариства равт і рік річно відносились щиро публіка та щедрими жертвами грошевими і збогаченєм буфету причинялась до збільшеня доходу на так гуманну ціль. Тож сего року осміляють ся оба товариства звернути до щирих та жертволюбних Добродїїв з просьбою, помочи нам в вишній спосіб.

Замість равту, котрого уряджене потягало за собою великі суми, вишле комітет курсора з листою, та просить о жертви грошеві для тов. Осель та Захоронки.

Не відказуйте нашій просьбі, а хоч найменшими датками збільшіть ф-нд!

З тоюж просьбою звертаємо ся і до замісцевої інтелігенції та подаємо адреси, на які просимо посилати ласкаві даки з допискою: „для Осель і Захоронки замість равту“.

У Львові 2. мая 1908.

За Тов. вакац. Осель: За Руску Захоронку:
Ольга Бачинська Валерія Коцовська
ул. Театинська 7. ул. Каліча 3.

Наука, штука і література.

— **Руска письменність V. 1—2.** Твори Тараса Шевченка. Видане тов-а „Просьвіта“ у Львові 1907. З друкарні Наук. тов-а ім. Шевченка. I. том стор. 543, 16°. II. том 532, 16°. Друковано 5.000 примірн. Ціна оправного примірника 1 К, в красній оправі 1½ К. — Отсе вдруге випускає наша „Просьвіта“ твори Ше-

вченка в великім як на наші відношини накладі, а по розмірно дуже дешевій ціні, щоби зробити їх приступними для найширших верств нашої суспільности. Редакцією першого і сего видання займав ся п. Юліян Романчук. У передмові зазначає п. Романчук, що ся збірка творів Шевченка є повніша, бо перед роком найдено в департаменті поліції в Петербурзі три зшитки поезій, які забрали Шевченкови при єго арештованю. Крім того стали доступними багато інших матеріялів, автографи Шевченка, або добрі копії, що переховали ся у редактора „Кіев. Старина“, в музею ім. Тарновського в Чернигові та по інших місцях. Сими матеріялами користував ся п. В. Доманицкий при недавнім виданю творів Т. Шевченка в Петербурзі, а виданє львівської „Просьвіти“ опирає ся на виданю петербурского „Кобзаря“. Отсим повним а дешевим виданєм тов-о „Просьвіта“ зробило приступними твори нашого найбільшого поета для кожного Русина, тому, як перший їх наклад розійшов ся протягом 4 літ, то сей повніший випуск „Кобзаря“ повинен ще скорше бути розкуплений.

— **Нове виданє.** Сими днями у Києві вийде з друку ілюстрований літературний збірник для дітей „Світло“, зредагований Г. Шерстюком. Збірник містить в собі твори: Г. Андереєна Історія року (казка), в перекладі М. Загірної; Ю. В. Школяр (оповіданя); Б. Грінченка Хміль та квітка (байка); Я. Барабяга Про те, як хлопець оповідав казку, та й не скінчив її (казка), в перекладі О. К.; Гр. Коваленка Троянда (казка); Л. Сохачевської Сашка (оповіданє); Лесі Українки Метелик (казка); С. Черкасенка Безиритульні; Воронько (оповіданє); М. Чернявського Перший сніг (поезія в прозі); Гр. Шерстюка Гірка граць (оповіданє); Гр. Ясимського Кучеряча група (оповіданє); крім того вірш отсих поетів: Л. Волошки, П. Гая, П. Капельгородського, О. Крижановського та М. Чернявського. Збірник окрашено малюнками в тексті, заставками та візерунками.

— **Нова книжка.** У Чернигові вийшла нова українська книжка під отсим московським заголовком: „Братъ и сестра“. Двама в 4-х дїйствіяхъ, съ прологомъ и епиграмомъ“, написала М. В-рбицка-Ангієхова.

Телеграми

з дня 2. мая.

Відень. Між наслідниками мін. Пешки наводять яко першого пос. др. Шрайнера, голову німецького крайового відділу ради культури в Чехах. Попри него висувують пос. Танна, провідника клубу німецьких аграрників,

а вкінці пос. Пергельта і Прадого, але ті кандидатури не мають виглядів, бо німецькі аграрши твердять, що наслідник Пешки має бути з їх кругів.

Шангаї. В окрузі Іншак вибухли розрухи проти християн.

Софія. Князь розвязав собраніє і назначив нові вибори на 2. червця.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали днб 2. мая: Іван Гоїв, Снятин; Оля Гоївна, Снятин; Олександр Царевич, Козьова; Михайло Стефанів, Станиславів; о. К. Гнатшак, Угерці незабитовскі; о. Т. Глібовицкий, Фирлїв; о. Іван Стрийский, Перемшль; Йосиф Любичкий, Дубовиця; др. Здіслав Чаплїцкий, Закопане; Ромуальд Коростєнський, Борислав; Антін Лаврівський, Полївці; Антін Рудавський, Гаї; о. Михайло Клюк, Зарудї; Стефан Несторович, Броди; о. Киприян Билинкевич, Ласківці; о. Йосиф Винницький, Ренів; Іван Шуровський, Стинава; Ярослав Кирчів, Кальне; др. Макар Зайнфельд, Станиславів; о. Ярослав Лучаковский, Орава; Николай Волошинський, Динапів; Орест Рубчак, Добрачів; Володимир Сабат, Синевідсько; о. Омелян Калинич, Головецько горішне; Лев Рогатив, Золочів; Ізаак Айзнер, Самбір; Йосиф Рибак, Настащів.

Контора виміни

д. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

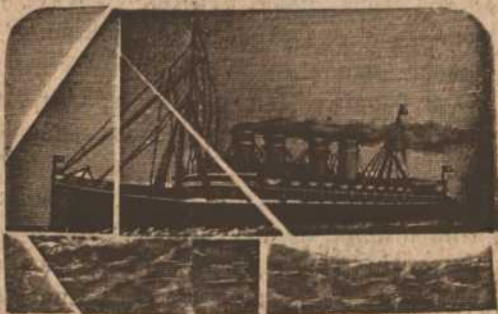
Гіпотечного

виплачує без потрученя провізії або коштів

всякі купони

вильосовані вартісні папери.

При закупні товарів просимо покликати ся на анонси нашої часописи!

Дешево, безпечно, скоро без пересїданя
до
Півн. Америки, Канади, Бразилії

величезними поспішними кораблями

Лінії: ГАМБУРГ-АМЕРИКА

Львів — Нью-Йорк	злр. 86-10
Львів — Монреаль (Канада)	злр. 103-60
Львів — Бразилія	злр. 85-60
Антверпія — Канада	злр. 70-50

По близині інформації зголошувати ся прямо до

ГЕНЕРАЛЬНОЇ АГЕНЦІЇ ДЛЯ ГАЛИЧИНИ

Лінії Гамбург-Америка — Львів, Городецька 95.

